

§ 50 čís. 3 j. n. a vytýká proto řízení i rozsudkům nižších soudů zmatečnost po rozumu § 477 čís. 3 c. ř. s. Než dovolatel přehlíží, že žalobou domáhá se jeho manželka ve skutečnosti převážné náhrady těch nákladů, které sama na výživu svou a společného jejich dítěte již učiniti musila v měsících od května do listopadu 1291 a pouze za měsíc listopad 1921 požaduje příspěvek vyživovací předem. Jde tu tedy o nárok ryze majetkový, který ovšem má svůj základ v poměru manželském a právu rodinném, avšak žaloba založena jest na ustanoveních §§ 1042 a 91 obč. zák. a ježto úhrnná zažalovaná pohledávka činí 4.280 Kč s přísl., jest pro rozepří tuto dle § 49 čís. 1 j. n. a čl. II. čís. 2 zákona ze dne 1. dubna 1921, čís. 161 sb. z. a n. příslušným věcně okresní soud, jak správně již oba nižší soudy dolíčily. Není tedy dovolací důvod § 503 čís. 1 c. ř. s. opodstatněn. Také právně posoudil odvolací soud včc zcela případně a postačí k jeho důvodům odkázati a jen ještě k vyvrácení dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. jest uvést, že oba nižší soudy zjistily a tím dovolací soud jest vázán (§§ 498, 509, 513 c. ř. s.), že žalobkyně měla důvodnou příčinu k opuštění společné domácnosti žalovaného a tímto skutečným zrušením manželského spoluzití přeměnil se zákonný nárok manželky na slušnou výživu v rodině, v § 91 obč. zák. kotvící v ten způsob, že na místě výživy v rodině nastoupilo plnění příspěvků vyživovacích v penězích, zvláště když žalovaný ve sporu ani netvrdil, že se pokusil, aby manželku s děckem zase do společné domácnosti získal. Uhradila-li tedy žalobkyně náklady vyživovací za sebe a dítě ze svého majetku, k čemuž po zákonu jen žalobce byl povinen (§ 91 obč. zák.), a to v očekávání, že jí je žalobce nahraditi musí, což procesní soud z výpovědi svědka Antonína V-a zjistil, a odvolací soud za zjištěné přijal, je žalobní nárok ustanovením § 1042 obč. zák., a pokud domáhá se plnění vyživovacích příspěvků na měsíc předem t. j. za listopad 1921, ustanovením §§ 91 a 1418 obč. zák. odůvodněn, a vyhovují rozhodnutí nižších soudů úplně zákonu.

Čís. 2120.

Zákon o ochraně nájemců ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n.

V tom, že místnost byla před 1. srpnem 1914 pronajata jako místnost obytná, po tomto dni pak k účelům obchodním, nelze spatřovati »první pronájem« ve smyslu § 8. Vzal-li vlastník po 1. srpnu 1914 místnost do vlastního užívání a potom ji znovu pronajal, jde o »první pronájem«.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1922, Rv I 728/22.)

Žalovaný požadoval od žalující firmy za pronájem obchodní místnosti, průjezdu, schodiště a dvoru, uzavřený dne 1. prosince 1919, měsíčních 92 Kč. Nájemkyně domáhala se žalobou vrácení přeplatku (§ 8, 31 zákona ze dne 8. dubna 1920, čís. 275 sb. z. a n.), ježto za pokoj, pronajatý již před 1. srpnem 1924 bylo dne 1. srpna 1924 na nájemném placcno ročních 312 K, za průjezd, schodiště a dvůr pak úplata vůbec nebyla brána. Oba nižší soudy žalobu zamítly v podstatě proto, že tu jde o první pronájem ve smyslu § 8, ježto místnost byla dříve

pronajímána jako místnost obytná a nikoliv jako místnost obchodní, ostatní prostory pak vůbec nebyly pronajaty.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S hlediska uplatňovaného dovolacího úvodu § 503 čis. 4 c. ř. s. žalobkyně pouze vytýká, že žalovaný směl od ní za pokoj jí dne 1. prosince 1919 do nájmu dany žádati jen nájemné 312 Kč ročně placené před 1. srpnem 1914, s přírůžkou 20%, tedy 374 Kč 40 h ročně nebo-li 31 Kč 20 h měsíčně, za používání průjezdu, schodiště a dvoru pak vůbec nebyl oprávněn požadovati zvláštní úplatu, poněvadž ani v tom ani v onom směru nešlo o první pronájem ve smyslu § 3 (1) nařízení ze dne 17. prosince 1918, čis. 83 a § 8 (1) zákona ze dne 8. dubna 1920, čis. 275 sb. z. a n., jak odvolací soud předpokládá, průjezd, schodiště a dvůr ostatně nebyly ani předmětem zvláštního pronájmu. Žalovaný v dovolací odpovědi namítá, že napadený předpoklad dovolacího soudu jest zjištěním skutkovým, jež nelze napadati v dovolacím řízení, avšak názor žalobkyně, neboť nejde o předpoklad skutkový, nýbrž o právní důsledek, odvozený ze zjištěného skutkového děje, a lze mu tedy odporovati dle § 503 čis. 4 c. ř. s. Než výtýká, že odvolací soud nesprávně posoudil vše po stránce právní, nepochybí, jak plyne z těchto uvah: Prvním pronájemem po 1. srpnu 1914 ve smyslu § 3 (1) nařízení ze dne 17. prosince 1918, čis. 83 a § 8 (1) zákona ze dne 8. dubna 1920, čis. 275 sb. z. a n. rozuměti jest nájemní přenechání místnosti, jež dne 1. srpna 1914 vůbec ještě nebyla předmětem nájmu. Byla-li však místnost již před 1. srpnem 1914 pronajata, a později dána do nájmu někomu jinému, nelze tento pozdější pronájem pokládati za první pronájem ve smyslu dotčených ustanovení zákonných, a to ani tehdy, když bylo místnosti před tím užíváno jako místnosti obytné a později pronajata k účelům obchodním, ježto jak nařízení ze dne 17. prosince 1918, čis. 83, tak i zákon ze dne 8. dubna 1920, čis. 275 sb. z. a n. stejně chrání byty a místnosti obchodní. V tom směru shoduje se nejvyšší soud úplně se stálou judikaturou nejvyššího správního soudu. Užije-li se této zásady na sporný případ, plynou z ní tyto důsledky: Pokud se tkne průjezdu, schodiště a dvoru, bylo nižšími soudy zjištěno, že zvláštní užívání těchto místností před tím nebylo předmětem nájemní smlouvy. Hledíce k tomuto skutkovému zjištění, jímž dovolací soud jest vázán, dlužno dle toho, co vyloženo, za správný uznati názor soudu odvolacího, že pronájem těchto místností žalující firmě ke zvláštnímu užívání od 1. června 1920 byl prvním pronájemem ve smyslu § 3 (1) nařízení ze dne 17. prosince 1918, čis. 83 a § 8 (1) zákona ze dne 8. dubna 1920, čis. 275 sb. z. a n., že tedy ustanovení nájemného za ně nebylo podrobeno žádnému obmezení, a že žalovaný byl bez svolení příslušného úřadu oprávněn, zvýšiti nájemné, takto stanovené, od 1. října 1920 o 20%. Proto jest nárok na vrácení nájemného 50 Kč měsíčně, placeného za zmíněné místnosti od 1. června 1920 do 30. září 1920, a 60 Kč měsíčně, placeného od 1. října 1921 bezdůvodný, a byla žaloba v tom směru právem zamítnuta též soudem odvolacím. Při pronájemě pokoje, který, jak zjištěno, byl již před 1. srpnem 1914 v pronájemě, řešilo se ovšem dle toho, co dříve

vyloučen, o prvním pronájmu ve smyslu zákona. Avšak nejvyšší soud má za to, že v tomto konkrétním případě dlužno pronájem pokoje žalující firmě klesá na rovněž prvnímu pronájem, poněvadž po jeho přestání byl i řec mčtení nájmu v roce 1916 nebo 1917, kdy jej žalovaný vzal do vlastního užívání, a později, ač sám nutně ho potřeboval, jen k malému žalující firmě z pohlavní celoty na krátkou dobu přenechal její žalobkyni, vyhradiv si při tom určitě vlastní užívání po vyřízení; — v oběť č. 12 dotčených ustanovení zákona, připouštějící celkové stanovení nájmenného bez omezení výše jen při prvním pronájmu, jest, zabrániti, aby nájem nebylo na úkor nájemnímu zvyšováno náhle a neouprávně, a tomuto účelu se neřec přenechání po jeho, jehož vlastní (žalovaný) v celkové sám užíval, žalující firmě ze měsíční nájmenné 42 Kč, která byla u něho za řízení. Kdež tomu tak jest, nelze nárok na vrácení poplatu ani ohledně pokoje odhláskati a právněný.

Čís. 2121.

Dřívější dovětek, který nebyl zrušen se zřetelem k určité závěti, se pozdější závětí o sobě neruší, leč že by z ní byla nepochybně zřejma vůle zůstavitele, zruší i dřívější dovětek.

(Pozb. ze dne 20. prosince 1922. Rv I 739 22.)

Závětí ze dne 23. října 1916 odkázal zůstavitel žalobkyni (své hospodárni) 70 000 Kč, dovětkem pak ze dne 7. června 1918 zařízení dvou sčítanic. Závětí ze dne 27. ledna 1920 zrušil zůstavitel dřívější závět (ze dne 23. října 1916) a prohlásil, že žalobkyně pro nebalost v poslední době obdrží pouze 10 000 Kč. Žalobu, by bylo určeno, že dovětek ze dne 7. června 1918 jest po právu, procesní soud prvního stádu zamítl. Důvody: Vzhledem na poslední pořizování, ve kterých zůstavitel obmyslil žalobkyni peněžními odkazy, pokud se týče očních důchodů, vzal soud z obsahu listiny ze dne 7. června 1918 za prohláskáno, že tato jest dovětkem ve smyslu § 552 a 553 obč. zák. že zůstavitel při sepsání této listiny nic jiného nemínil, než žalobkyni pro případ svého úmrtí věci v této listině uvedené odkázati. Podle § 713 a 714 obč. zák. jest dřívější dovětek zrušen následující závětí, je-li tato závět v odporu s dovětkem a nelze ze závěti zřejmě poznati, že zůstavitel mínil, dřívější dovětek v platnosti ponechati. Závětí ze dne 27. ledna 1920 pořídil zůstavitel o celém svém jmění nevyňal výslovně věci uvedené v dovětku, a jest míti za to, že dovětek byl odvolán a že jest proto neplatný. Při tom zejména dlužno prohláskati k tomu, že zůstavitel žalobkyni výslovně odkázal pouze 10 000 Kč dodav, že jí dříve více odkázal, že však v poslední době byla nedbalost z čehož jasně vysvítá, že jí hodlal zanechat pouze 10 000 Kč jinak by se byl výslovně zmínil o věcech v dovětku uvedených nebo by byl výslovně prohlásil, že dovětek jest neplatný závětí. Odvolací soud žalobě vyhověl. Důvody, Z ustanovení §§ 614, 655, 667, 641 a 673 a zejména 683 obč. zák. plyne, že vůli zůstavitele slší vyhláskati nikoliv přisně dle slov, jichž použil, nýbrž přihlídkaje k veškerým okolnostem, z nichž lze usuzovati na pravou vůli zůstavitele. Dle § 713 obč. zák. zrušuje se dřívější závět